

Univerza na Primorskem
PEDAGOŠKA FAKULTETA KOPER
Università del Litorale
FACOLTÀ DI STUDI EDUCATIVI DI CAPODISTRIA
University of Primorska
FACULTY OF EDUCATION KOPER

PROCESNI VIDIKI TUTORSTVA

Koper, 10. februar 2010
mag. Sonja Rutar

Vprašanja, na katera bomo poskušali odgovoriti

- Kaj je in kaj ni tutorstvo?
- Kaj je namen tutorstva?
- Kaj je naloga tutorja učitelja?
- Kaj je naloga tutorja študenta?

Poskušali bomo razmišljati:

- Kaj lahko vsakemu posamezniku v okviru njegovega profesionalnega udejstvovanja predstavlja tutorsko poslanstvo?

Kaj je mentorstvo?

- “Mentor je zgodovinsko in tradicionalno definirano starejša, bolj izkušena oseba, ki je pripravljena pomagati mlajši, manj izkušeni osebi, da bi postala bolj pripravljena za vse vidike življenja.”

(Odell, 1990 v Bellm, Whitebool, Hinatiuk, 1997)

Kaj je tutorstvo?

- Razlaga v slovarju definira tutorja kot osebo, ki daje individualne ali v nekaterih primerih inštrukcije v majhnih skupinah. Namen tutorstva je **pomagati študentu, da si sam pomaga, ali pomagati, oz. ga voditi do točke, ko postane samostojen učenec in ne potrebuje več tutorja.**

(Kathie Read, Learning Resource Center Coordinator of the American River College)

Kaj je tutorstvo?

- Poslušanje.
- Skupno iskanje poti pri reševanju problemov.
- Pomoč pri razvoju in iskanju profesionalne poti, študijskega načrta študenta.
- Pomoč študentu pri načrtovanju in samovrednotenju svojega procesa učenja.
- Pomoč študentu pri umeščanju v socialne, profesionalne mreže.

Kaj ni tutorstvo?

- Delo namesto študenta.
- Razmišljanje namesto študenta.
- Vnaprej pripravljen odgovor na vsako vprašanje.
- Ena resnica.
- Iskanje poti, ki predstavljajo slabši, manj kakovosten študijski proces, proces učenja.

Kako do jasno dorečenih pričakovanj na ravni univerze, fakultete?

- Dogovorjeni standardi kakovosti:
 - kaj pričakujemo od študijskega procesa,
 - kaj je v procesu študija vloga študenta, kaj je vloga učitelja.
 - Pričakovana dejavnost študentov (kakšno znanje in koliko znanja pričakujemo) na ravni **programa** in **predmeta**.

Poslušanje

- *«Če verjamemo, da imajo otroci svoje teorije, interpretacije in vprašanja in da so enakovredni akterji v procesu gradnje znanja, potem najpomembnejši glagol v izobraževalni praksi ni več govorjenje, razlaga ali prenos, pač pa poslušanje.»*
(Rinaldi, 1988)

Dialog in pogoji dialoga:

Predpostavlja določeno stopnjo:

- tveganja,
- nedorečenosti,
- odprtosti,
- ljubezni.

Tutorstvo na Univerzi na Primorskem

- Tradicija tutorstva na posameznih članicah in izkušnje.
- Posvet o tutorstvu leta 2007.
- **Pravilnik o tutorskem sistemu na Univerzi na Primorskem** sprejel Senat Univerze na Primorskem 14.1.2009 in dopolnil 21.10.2009.

Kaj določa pravilnik?

- Namen tutorskega sistema.
- Vrste tutorstva (študentsko, učiteljsko)
- Koordinatorstvo na nivoju članic, univerze.
- Koordinatorstvo (koordinator študentov, učiteljev na nivoju UP, za tuje študente UP, za študente s posebnimi potrebami)
- Vrednotenje tutorstva.
- Naloge Komisije za tutorstvo pri UP.

Namen tutorskega sistema na UP je ustvariti pogoje za:

- Organizirano skrb za razvoj vsakega posameznega študenta od vpisa v študijski program do zaključka študija.
- Krepitev neposrednih stikov med študenti in učitelji ter med študenti, učitelji in UP kot celoto.
- Uspešnejše vključevanje študentov v univerzitetno okolje.
- Reševanje splošnih in specifičnih problemov študentov, še posebej študentov s posebnimi potrebami.
- Izboljšanje študijskega uspeha, boljša prehodnost študentov in višja kakovost študija.

Študentsko in učiteljsko tutorstvo

- **Študentsko tutorstvo** je oblika tutorske dejavnosti, pri kateri študentje svetujejo svojim kolegom pri reševanju študijskih in drugih vprašanj na fakulteti in univerzi.
- **Učiteljsko tutorstvo** je oblika tutorske dejavnosti pri kateri visokošolski učitelji in sodelavci svetujejo študentom glede njihovega študija, izbire študijske poti in drugih vprašanj, povezanih s študijem.
 - (Pravilnik o tutorskem sistemu, 4. člen)

Tutor študent

- Lahko je vsak redni, izredni študent, 1. 2. 3. stopnje študija, ki uspešno konča prvi letnik študija na UP
- Mandat tutorja študenta traja eno študijsko leto.

Tutor študent- naloge (Pravilnik o tutorskem sistemu, 8. člen)

- Tutorande seznanja s pravnimi in drugimi akti pedagoške članice UP, ki določajo njihove pravice in dolžnosti v času študija,
- tutorande seznanja s posamezniki in delovnimi telesi na pedagoški članici UP in Univerze na Primorskem, ki so pristojni za reševanje njihovih študijskih in drugih vprašanj,
- tutorandom svetuje pri iskanju pomoči za premostitev težav na študijskem področju,
- vodi evidenco dela s tutorandi,
- tutorandom svetuje pri vključevanju v obštudijske obveznosti in študijsko življenje,
- se usposablja po programu za usposabljanje tutorjev študentov.

Tutor učitelj

(Pravilnik o tutorskem sistemu, 15., 16. člen)

- Lahko vsak visokošolski učitelj ali sodelavec, ki deluje na UP; lahko tudi mladi raziskovalec.
- Tutorje imenuje Senat pedagoške članice UP; mandat traja štiri leta.
- Naloge se izvajajo: na govorilnih urah, s pomočjo elektronske pošte, e- učilnice.
- Svetovanja glede študija, izbire študijske poti in drugih vprašanj, povezanih s študijem.
- Glede reševanja študijskih in/ ali drugih posebnih vprašanj.

Vloga tutorja učitelja:

(Pravilnik o tutorskem sistemu, 14. člen)

- Organizirano kot:
- Osebno tutorstvo
- Tutorstvo za posamezna področja
- Kombinacija obeh

Osebno tutorstvo

(Pravilnik o tutorskem sistemu, 14. člen)

- Način tutorskega dela, pri katerem je učitelju dodeljena skupina tutorandov, ki jim svetuje glede študijskih in drugih vprašanj, s katerimi se srečujejo v času svojega študija na UP.

Tutorstvo, organizirano po področjih

(Pravilnik o tutorskem sistemu, 14. člen)

- Učitelj na svojem oddelku študentom svetuje glede posameznega študijskega področja ali glede drugih sklopov vprašanj, kot so:
- Pogoji za napredovanje v letnik, pogoji za prehod med različnimi študijskimi smermi/programi na oddelku, izbirne vsebine in pogoji za dokončanje študija na določenem programu.

Tutorstvo, organizirano po področjih

(Pravilnik o tutorskem sistemu, 14. člen)

- priznavanje obveznosti, opravljenih na študijski izmenjavi v tujini in posebna vprašanja, s katerimi se srečujejo tuji študenti,
- posebna vprašanja, s katerimi se srečujejo izredni študentje,
- posebna vprašanja, s katerimi se srečujejo študentje s posebnim statusom (študentje s posebnimi potrebami, študentje športniki, študentje priznani umetniki),
- pravice in dolžnosti študentov v času študija, ki jih določajo pravni akti Univerze na Primorskem.

Koordinatorstva

- Na nivoju članic: učiteljsko, študentsko
- Na nivoju UP:
- koordinatorja tutorjev študentov imenuje Senat UP
- Koordinatorja tutorjev učiteljev imenuje Senat UP
- Koordinatorja tutorja za tuje študente imenuje Senat UP
- Koordinatorja tutorja za študente s posebnimi potrebami imenuje Senat UP

Pomembna dosedanja spoznanja- vodila za tutorstvo

- Tutorjev uvid v situacijo ni tutorandov uvid,
- za uvid v situacijo, konstrukcijo novih spoznanj je potrebna aktivnost tutoranda,
- nova izkušnja še ne predstavlja novega znanja.

Izvedbena oblika tutorstva je v povezavi s:

- stališči in značajem tutorja in tutoranda,
- profesionalnimi kompetencami in izkušnjami obeh partnerjev
- komunikacijskimi veščinami obeh partnerjev
- medosebnimi veščinami obeh partnerjev

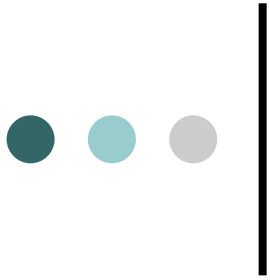
Pomembna dosedanja spoznanja- vodila za tutorstvo

- vsaka stopnja razumevanja in delovanja je stopnja v profesionalnem razvoju- ni mogoče prehitovati razvoja

Indikatorji kakovostnega tutorstva: (Rutar, 2007)

- individualiziran pristop
- dostopnost
- stalnost
- načrtovanje, izvedba, evalvacija (refleksija, samovrednotenje)
- usmerjenost v proces profesionalnega razvoja
- participacija študenta
- usklajenost vsebin s potrebami študenta

- Kaj smo v okviru Posveta o tutorstvu ugotovili?

Cilji tutorstva:

(Rutar, 2007)

- samostojno delovanje študenta
- izboljšanje učinkovitosti učenja
- razvoj samoregulacije učenja
- povečanje samoiniciativnosti
- večja informiranost
- motivacija za študij
- pridobivanje veščin- komunikacijskih, organizacijskih, vodstvenih
- racionalizacija izobraževalnega procesa in učinkovitost/ zmanjšanje osipa
- profesionalno umeščanje skozi samoregulacijo študijskega procesa

Vsebine tutorstva:

(Rutar, 2007)

- osebne interakcije
- vzpostavljanje partnerstva (usklajevanje pričakovanj, potreb)
- usmerjanje študenta v skladu z njegovimi potrebami
- pomoč pri načrtovanju, organizaciji, refleksiji
- vpeljava v mrežno sodelovanje (družbeno in strokovno, profesionalno)
- seznanjanje z viri
- vsebine strateškega učenja
- skupno oblikovanje profesionalnega načrta
- vzpostavljanje strategij spremljanja profesionalnega razvoja

Kompetence tutorja:

(Rutar, 2007)

- komunikacijske veščine (verbalne, neverbalne)
- spodbudna interakcija
- empatičnost
- entuziazem
- zanesljivost, odgovornost
- organizacijske sposobnosti
- stalnost
- sposobnost vodenja diskusije
- sposobnost učinkovitega načrtovanja časa
- lastne izkušnje
- sposobnost javne govorne prezentacije
- sposobnost samostojnega učenja in samouravnavanja učenja
- sposobnost reševanja problemov
- predanost poslanstvu

Značilnosti dobrega tutorja

- **Inteligenca nekoga sama po sebi ne indicira uspeha le- te osebe v vlogi tutorstva, temveč je pomembno kakšna oseba, študent smo- so. Potrebne so določene osebnostne lastnosti za to, da smo lahko tutorji. Naketere od njih so naslednje:**
- **Pozitivno gledanje na stvari:** prepričanje, da je stvari mogoče spremeniti, če smo aktivni v tej smeri
- **Želja pomagati drugemu:** pripravljenost za povezovanje z ljudmi neposredno in poglobljeno.
- **Empatija:** sposobnost čutenja tega, kar druga oseba čuti
- **Dispozicije za:** potrpljenje, prijaznost, razumevanje, poštenost.
- **Odprtost:** Pripravljenost za sprejemanje drugih ljudi in njihovega pogleda na stvari.
- **Iniciativnost:** Sposobnost videnja tega, kar bi moralo biti narejeno in sposobnost opravljanja, izvedbe tega.
- **Entuziazem:** navdušenje nad svojim predmetom in želja po deljenju le- tega z drugimi.
- **Zanesljivost:** točnost, stalnost, preudarnost

Osnova vzpostavljanja odnosa:

- Usklajena in definirana **pričakovanja**
- Stalno sledenje vzpostavljenim **pravilom**
- Jasne **predstave o močnih in šibkih področjih** drug drugega
- **Poznavanje drug drugega**- potrebe, okoliščine in pogoje uspešnega učenja
- **Razumevanje in zaupanje**: zavedanje in priznavanje različnosti, odprtost in poštenost, priznavanje, če gre za neujemanje

Določanje namena, ciljev mentorske-tutorske situacije

- Ukvarjanje z realnim problemom, situacijo
- Ocenitev situacije
- Z odprtimi vprašanji do odkrivanja problema
- **Skupno načrtovanje reševanja problema /cilji, strategije, dejavnosti, viri- pomoč, rok/**
- Demonstracija ali modeliranje podobne situacije
- Priznavanje, da nečesa ne vemo, ne znamo
- Pozitivna, realna povratna informacija
- **Refleksija kandidata, podprta s strukturo profesionalnih znanj**

Koliko se naučimo?

- 10%...od tega, kar preberemo
- 20%...od tega, kar slišimo
- 30%...od tega, kar vidimo
- 50%...od tega, kar vidimo in slišimo
- 70%...od tega, kar prediskutiramo z drugimi
- 80%...od osebne, reflektirane izkušnje
- **95%...od tega, kar učimo druge**

○ William Glasser

Cilj poučevanja je..

- *“The good teacher is therefore a person who is always working himself out of a job.”*

(Hirst, Peters, 1970)